

KONYA'DA ALİ GÂV TEKKESİ, VAKIFLARI VE VAKFİYELERİ

Prof.Dr. Yusuf KÜÇÜKDAĞ*
İbrahim Hakkı AKMAN**

Öz

Konya Şehir merkezinde bulunan Ali Gâv Tekkesi'nin inşa tarihini aydınlatacak bir yazıta veya arşiv belgesine bugüne kadar rastlanılmamıştır. Yapılan araştırmalar XII-XIII. yüzyıl Selçuklu eseri olduğuna işaret etmektedir. Ali Gâv Tekkesi, aslında Bektaşilere ait bir tarikat yapısıdır. Türbe, mescit, aşevi, hazire gibi ünitelerden oluşmaktadır. Bina, XVII. yüzyıl başlarında büyük ölçüde harap olmuş, birçok defalar onarım geçirmiştir. Konya Valisi Ferit Paşa, fonksiyonunu kaybetmeye başlayan tekkeyi eski Konya Mebusu Hadimli Mehmed Vehbi Efendi'ye vermiş, o da hayırseverlerin yardımıyla buraya XIX. yüzyılın sonlarında, "Mahmudiye" adı verilen dört hücreli bir medrese inşa etmiş, burası için 13 Kasım 1900'de bir nukud vakfı düzenlemiştir. Bazı üniteleri yakın zamana kadar ayakta bulunan tekke, kullanılmayacak durumdayken 2013'te Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından aslına uygun bir şekilde yeniden yaptırılmıştır. Ali Gâv Tekkesi, Bektaşilere ait bir tasavvuf yapısı olduğu için Bektaşi kökenli birisi şeyhliğe atanırdı. Bununla birlikte Konya'da Bektaşi bulunmadığı için tekke boş durmuş, şeyh sembolik olarak görev yapmıştır. 1826'da Bektaşilik yasaklanınca tekke Mevlevilere tahsis edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Bektaşilik, Ali Gâv Tekkesi, Zaviye, Vakfiye, Konya.

Ali Gav Lodge, Foundations and Foundation Certificate-Chartes in Konya

Abstract

Until now, no archive document or epigraph which enlightens the date of construction of the Lodge of Ali Gav located in Konya city center is found. Researches point that it is 12th-13th century Seljuk-made. Lodge of Ali Gav belonged to the cult of Bektashi. It consisted of units as shrine, masjid, soup kitchen and hazire (burial area reserved for special people especially in mosques or Sufi lodges). The structure ruined at the beginning of 17th century, it was renovated several times. Konya governor Ferit Pasha handed over this lodge which was losing its function, to Hadim-born Mehmed Effendi who built a four-cell madrasah named "Mahmudiye" with the help of some benefactors and then had arranged a money foundation on 13th of November, 1900. Despite with some units standing still while in not good condition the lodge had reconstructed in 2013 as it was original by Konya Metropolitan Municipality. Since the lodge of Ali Gav belonged to Bektashi Sufism, one Bektashi rooted person was being assigned to its sheikdom. Yet there was no Bektashi in Konya, lodge

*Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü, Konya

**Doktora, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya

was empty and sheiks assigned were working symbolically. After Bektashism was prohibited in 1826, the lodge was handed over to Mevlevis.

Keywords: Bektashism, Lodge of Ali Gav, Zawayah, Foundation Certificate-Charter, Konya.

1.Giriş

Tekke; tarikat ehlinin barındığı, ibadet ve sohbet yaptığı yer manasında olup belgelerde “*dergâh, âsitâne, hânkah, zâviye*” olarak da geçmektedir. Bazı tarikatlarda “*hânkah*” ve “*âsitâne*” tabirleri merkez tekkeye izafeten kullanılmıştır¹. Bunun için âsitânelere “*pîr-evi, makam-ı pîr, huzûr-ı pîr, âsitâne-i pîr*” de denilmiştir.

Tekkelerin büyüklüğü tarikatlara göre değişmekteydi. Tek bir mekândan oluşanların yanı sıra, geniş alana yayılmış birçok bölümü barındıran külliye görünümlüleri de vardı. Küçük olanları genellikle müritlerin haftanın belirli günlerinde bir araya geldikleri, bağlı buldukları tasavvuf yoluna özgü törenleri düzenledikleri yapıları. Daha büyük çaptakilerde ise etkinlikler devamlı olurdu. Bunlarda genellikle şeyhin ailesiyle oturduğu ayrı bir ev, dervişlerin sürekli ya da geçici olarak kaldıkları hücreler, aşevi, çamaşırhane, hamam gibi yerler ile ibadet, sohbet, eğitim ya da zikir denilen ritüellerin icrası için kullandıkları “adı verilen küçük mezarlıklar mevcuttu.

Ali Gâv Tekkesi Bektaşilere ait bir tasavvuf yapısıydı². Bunun için öncelikle bu tarikat hakkında kısa bir bilgi verilecektir.

Bektaşilik, XIII. yüzyılda Kalenderilik içinde şekillenip XV. yüzyılın sonlarında Hacı Bektaş-ı Veli (ö.1271) ananeleri etrafında Anadolu’da yayılmaya başlayan bir tasavvuf yapılanmasıdır. XVI. yüzyılın başında II. Bayezid (1481-1512), Balım Sultan’ı (ö.1516 ?)Hacı Bektaş’taki merkez konumunda bulunan tekkenin şeyhliğine getirmiş; bu zatBektaşiliği kuralları belli bir tarikat şekline sokmuştur. Böylece Anadolu’da Hacı Bektaş-ı Veli’ye kendilerini yakın hissedenlerin ehlibeyt sevgisini esas alan popüler tasavvuf kollarından Safeviliğinetkisinden uzak tutulmuştur³. Yeniçeri Ocağı’nın kuruluşundaki rolü dolayısıyla popülaritesi öne çıkmış; özellikle XVI. yüzyılın başlarından itibaren Osmanlı Devleti’nde yaygın bir tarikat haline gelmiştir. II. Mahmud’un (1808-1839) 1826’da faaliyetlerini yasaklamasına rağmen Tekke ve Zaviyelerin kapatılması kanununun çıktığı 1925 yılına kadar varlığını devam ettirmiştir.

Bektaşiliğin nüfuz sahası öncelikle Orta Anadolu’ya yayılmış, ilerleyen dönemlerde Eskişehir ve Uşak bu sahaya dâhil olmuştur⁴. Bununla birlikte

¹ Mehmet Zeki Pakalın, “Dergâh”, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, I, İstanbul 1993, s. 425-426.

²KŞS, no.7,s.183.

³ Yusuf Küçükdağ, *Türk Aleviliği Araştırmaları*, Konya 2010, s.144.

⁴Ahmet Yaşar Ocak, “Bektaşilik”, *DİA*, V, İstanbul 1992, s 379.

Konya şehir merkezinde fonksiyonel bir Bektaşî Tekkesi mevcut değildi⁵. Dolayısıyla Ali Gâv Tekkesi Bektaşîlere ait⁶ olmakla birlikte müridi bulunmayan bir yapı konumundaydı.

Bu makalede Konya'da Ali Gâv Tekkesi, vakıfları ve vakfiyeleri arşiv belgeleri ışığında incelenecektir.

2. Ali Gâv Tekkesi

2.1. Yeri

Belgelerde bazen tekke⁷, bazen de zaviye⁸ şeklinde geçen bu yapı, eski ismi Akıncı olan Ferhuniye Mahallesi'ndedir⁹. Bazı arşiv belgelerinde Ali Gâv'a nispeten Ali Gâv Mahallesi olarak da zikredilmektedir¹⁰. Günümüzde Sultanşah Caddesi, Ali Gâv Sokak'ta Selçuklu Atatürk Anadolu Lisesi'nin bahçe duvarına bitişik hâlededir.

2.2. Yapım Tarihi

Kesin yapım tarihini aydınlatacak bir yazıta veya arşiv belgesine şimdilik rastlanılamamıştır. Yılmaz Önge tarafından 1965'te gerçekleştirilen kazılar sırasında çıkan Bizans kalıntıları ile devşirme malzemenin yapıda kullanılması¹¹ XII-XIII. yüzyıl Selçuklu eseri olduğuna işaret etmektedir. Ayrıca Türkiye Selçuklu mimarisinde avluyu öreten kubbeler XIII. yüzyılın ilk yarısında kolonlar üzerinde konulmuş; XIII. yüzyılın ikinci yarısından sonra doğrudan doğruya duvarlara oturtulmuştur. Ali Gâv Tekkesi'nde kubbenin kolonlar üzerinde olması en geç XIII. yüzyılın ilk yarısında inşa edildiğini teyit etmektedir. Bu durumda tekkenin, Karatay Medrese'sinden (1251) önce yapıldığı ve bu medreseye de ilham kaynağı olduğu düşünülebilir¹². Yapı, Türkiye Selçuklu Devleti'nin ilk tekke örneklerinden birisi olmalıdır¹³.

2.3. Banisi

Tekkeye adı verilen Ali Gâv'ın bu kurumun banisi, ya da burada şeyhlik etmiş birisi olabileceği muhtemeldir. Nitekim Mehmet Önder, Hacı Bektaş-ı Veli'nin halifelerinden Şeyh Rasül Baba adına inşa ettirildiğini, Ali Gâv Baba'nın burada şeyhlik yaptığını tahmini olarak yazmaktadır¹⁴. Halk arasındaki yaygın kanaate göre Ali Gâv, Türkiye Selçuklularından Kutalmışoğlu Süleyman Şah'ın (ö.1086) Konya'yı Bizans'tan almak için kuşattığı sırada Türk ordusu içinde

⁵Fahri Maden, *Bektaşî Tekkeleri'nin Kapatılması (1826) ve Bektaşîliğin Yasaklı Yılları*, Ankara 2013, s.35.

⁶KŞS,no.59, s.12.

⁷KŞS,no.133,s.11; no.68, s.114-115.

⁸VAD, no. 948, s.50;no. 4115, s.42; KŞS,no.58,s.187;no.60, s41.

⁹VAD, no. 948, s.47; no. 594, s.63;no. 603, s.63.

¹⁰KŞS,no. 39. s. 226;no. 43. s. 260; no. 55. s. 60; VAD, no.553, s.13.

¹¹"Konya'da Ali GâvZâviyesi ve Türbesi", *Önasya Dergisi*, III/28 (1967), s.22.

¹²Metin Sözen, *Anadolu Medreseleri Selçuklular ve Beylikler Devri,II*, İstanbul 1992, s.48.

¹³İbrahim Hakkı Konyalı, *Âbideleri ve Kitabeleri ile Konya Tarihi*, Konya 1964, s.910.

¹⁴*Meolâna Şehri Konya*, Ankara 1971, s.174.

bulunan akıncı dervişlerinden biriydi. İbrahim Hakkı Konyalı da Ali Gâv ismini açıklarken, uzun süre alınamayan Konya kalesinin Ali ismindeki bu zatın öküz postuna bürünerek hayvanların içinde gizlice kaleye girdiğini, ardından kale kapılarını Türk ordusuna açtığını, sonra da bu isimle anıldığını kesin olmayan rivayetlere göre anlatmaktadır¹⁵. Yukarıdaki değerlendirmelerden hareketle tekkenin en azından Ali Gâv adına inşa edildiği söylenebilir.

2.4. Tekkenin Üniteleri

Ali Gâv Tekkesi kubbesi ayaklara oturan kapalı avlulu ve kubbesi ayaklara oturan iki eyvanlı bir plandan oluşmaktadır. Ağırlıklı olarak taş malzeme kullanılmıştır. Kaba yontu taşla örülmüş, duvarların köşelerine düzgün kesme taşlar yerleştirilmiştir. Avlu zemini taşla kaplanmıştır. Kubbe ve tonoz örtüsünde tuğla malzeme kullanılmıştır. Kubbe günümüzde dıştan betonla kaplanmıştır¹⁶. Restorasyon öncesi yapının sağlam kalabilen tek cephesi arka yani güney cephesi olup zemin kotu çevresine göre düşüktür. Nemi ve toprağın kaymasını önlemek için çevresi meyilli olarak taşla kaplanmıştır.

Ali Gâv Tekkesi, aslında büyük bir tarikat yapısıydı. Zamanla yıkılmış, XVII. yüzyıl başlarında büyük ölçüde harap hale gelmiştir. 1036/1627 tarihli bir emrişerife göre zaviyenin Ali Gâv'a ait "*merkâdkurbundadır*"dır. Bazı yerleri "*mukaddemâcelâlî istilâsında harâbemüşrif*" olmuştur¹⁷. 3 Muharrem 1039/23 Ağustos 1629 tarihli bir berat suretine göre burada tekkenişin olarak görev yapan Bektaşî hulefasından Kasım Dede kendi parasıyla "*harâbemüşrif*" tekkeyi imar ve ihya etmiştir¹⁸. Tekke, daha sonra kullanılmayacak hale gelmiştir. Nitekim XIX. yüzyılda da harap durumda olup 1826'da sadece türbe ayakta idi¹⁹. Bu şekliyle 1890'lara kadar gelmiştir. Süheyl Ünver, bir levhadaki manzum beyte dayanarak 1897'den önce Akif Paşa tarafından tamir ettirildiğini yazmıştır²⁰.

Ali Gâv Tekkesi'nde şeyhlik yapan Ali Kemter Dede 1261/1845'te vefat etmiş ve tekkenin kuzey yönündeki avluya defnedilmiştir. Ali Kemter Dede'den sonra tevliyet ve zaviyedarlık Mevlâna Dergâhı Ser-tebbahı Mehmed Nesip Dede'ye geçmiştir²¹. 1304/1887 tarihli "*Meşîhat-i İslâmiye Mektubî Kalemî'nden*" gelen bir tevcihte Abdülkadir Efendi'nin Ali Gâv Tekkesi'yle ilgili nukud vakfının tevliyeti "*Şems-i Tebrizi*" Türbedarı Ahmed Dede'ye aylık 25 kuruş ücretle verildiği, onun ölümünden sonra yine Mevlâna dergâhı postnişini diğer

¹⁵Aynı eser, s.913.

¹⁶Konya Büyükşehir Belediyesi, İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı Arşivi, "*Ali Gâv Tekkesi ve Medresesi Dosyası*", Klasör no.5, Dosya no.123.

¹⁷KŞS, no. 30, s. 11.

¹⁸KŞS, no. 30, s. 33.

¹⁹Maden, aynı eser, s.133.

²⁰"Yetmiş Yıl Önce Konya", *Belleten*, XXXI/122(1967), s. 215.

²¹VAD, no. 105, s.31.

Ahmed Dede'ye geçtiği ifade edilmiştir²². Fahri Maden, Bektaşiliğin yasaklı yıllarında tekkenin Nakşi Tarikatı'na devredildiğini söylese de bu kayıtlardan Ali Gâv tekkesinin Mevlevilerin eline geçtiği anlaşılmaktadır.

2.4.1. Ali Gâv Türbesi

Ali Gâv Tekkesi içindedir. Ali Gâv'a ait olduğuna dair 28 Şevval 1304/20 Temmuz 1887 tarihli "*Konya'da medfûn Ali Gâv Sultân Zâviyesi*" kaydı²³ bu konuya açıklık getirmektedir. Türbenin XX. yüzyılın ilk yarısında bile ayakta olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim 1897'de Konya'ya gelen ve zaviyeyi ziyaret eden Süheyl Ünver, Ali Gâv Türbesi'nden bahsetmektedir²⁴. Konyalı ise 1940'lı yıllarda bu türbeyi ve Ali Gâv'a ait tahta sandukayı gördüğünü yazmaktadır²⁵. Tekkede Ali Gâv Türbesi'nin yerinin son durumunu Yılmaz Önge tespit etmiştir. Ona göre türbe, Ali Gâv Zaviyesi olarak bilinen beşik tonozlu bir odadır. Buraya kuzey cephede iki dikdörtgen pencere arasından açılmış basık kemerli ahşap bir kapı ile giriliyordu. Zikredilen mekânda Ali Gâv'a nispet edilen ahşaptan bir sanduka bulunuyordu²⁶. Fakat ilerleyen yıllarda yıkılmış, türbe ile ilgili herhangi bir belirti ayakta kalmamıştır.

2.4.2. Ali Gâv Mescidi

Eskiden hemen her tekkenin içinde bir mescit bulunurdu. Bir Türkiye Selçuklu tarikat yapısı olan Ali Gâv Tekkesi'nde mescit için ayrılmış, 177 cm genişliğinde dikdörtgen nişi bulunan mihraplı bir bölüm vardı. Orijinal yapıdan kubbeli mescit zamanımıza kadar ulaşmıştır²⁷.

Ali Gâv Mescidi'ne dair arşiv kayıtları eski olmayıp, KŞS'de bununla ilgili beratlara XVII. yüzyıl başlarında rastlanmaktadır. Bunlar daha çok imam atamalarıdır. Mescide imam tayinleri, XX. yüzyılın başlarına kadar sürmüştür²⁸.

Ali Gâv Mescidi, aynı adı taşıyan zaviyenin bitişiğinde yaptırılan Mahmudiye Medresesi'nden dolayı XX. yüzyıl başlarında "*Mahmudiye Mescidi*" olarak da anılmaya başlanmıştır. 500 m yakınında Alâeddin Camii bulunduğu ve çevresinde ibadete açık mescitler olduğu ve özellikle yaz vakti fazla cemaati olmadığı gerekçesiyle Konya'da kendisiyle aynı kaderi paylaşan 18 mescit ve camiyle birlikte, 24.05.1938'de bir komisyonca hazırlanan rapordan sonra ibadete kapatılmıştır²⁹. Son restorasyon sırasında mescit bölümü de ortaya net olarak çıkmıştır.

²²KŞS, no. 30, s. 11; no.62,s.104; no. 104, s. 62.

²³KŞS, no. 104, s. 62.

²⁴Aynı makale, s. 202.

²⁵Aynı eser, s.910.

²⁶Önge, aynı makale, s. 15.

²⁷Aynı yer.

²⁸KŞS,no.19, s.150; no. 43, s. 260.

²⁹Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü, "*Anber Reis Camii Dosyası*", Klasör no.4, Dosya no.24.

2.4.3. Aşevi

Ali Gâv Tekkesi'nde bir de aşevi mevcuttu. Muharrem 1039/Eylül-Ekim 1629 tarihli KŞS'de kayıtlı emri şerife göre harap vaziyetteki tekke, buranın tekke nişini Kasım Dede tarafından yaptırılmış, eskiden olduğu gibi burada kısa süreliğine gelip kalan seyyah dervişlere yemek çıkarıldığına işaret edilmiştir. Bu bilgilerden hareketle aşevinin eskiden beri mevcut olduğu söylenebilir³⁰. 1304/1887 tarihli KŞS'de eski Şeyhülislamlardan Sadedin Efendi'nin Kethüdası Abdülkadir Efendi'nin aşure pişirilmesi için para vakfettiği³¹ve tekkede 1965'te yapılan hafriyat sırasında, yapının güneybatı köşesindeki kubbeli odanın zemininde pişmiş topraktan yapılmış etrafı künklerle çevrili bir tandır ortaya çıkarıldığı bilinmektedir. Bu durum aşevinin XIX. yüzyılda bile aktif olarak kullanıldığını ve tekkenin ekmeklerinin tandırda pişirildiğini göstermektedir. Son restorasyon sırasında bu bölüm de ortaya çıkarılmıştır.

2.4.4. Hazire

Birçok tasavvuf yapısının yanında hazire denilen küçük bir mezarlık bulunurdu. Ali Gâv Tekkesi'nin de güneyinde bir mezarlık mevcuttu. Konyalı, 1940'lı yıllarda hazireden geriye bir kaç mezar taşı kaldığını nakledeirken³², Önge 1963 yılındaki ziyaretinde mezarlığın perişan bir halde bulunduğunu belirtmiştir³³. Günümüzde hazireye ait herhangi bir belirti yoktur. Belgelerde adına çok sık rastlanan, önceleri hazirede olan Ali Kemter Dede'nin Bektaşî sepüşlü sandukası günümüze ulaşan tek mezar olup son yapılan restorasyonla yapının içine alınmıştır.

3. Ali Gâv Tekkesi'nin Vakıfları ve Vakfiyeleri

Ali Gâv Tekkesi vakıflarının Türkiye Selçukluları Dönemi'ndeki durumu hakkında şimdilik herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır. Karamanoğulları döneminde, tekke binasının bitişiğinde bir arazisi mevcut olup vakfiyesi bulunmuyordu. Kanuni'nin 1533'teki tahririnde; "*zemîn-ibâğât ve bâğçehâ üç kıt'a*" şeklinde kaydedilmiştir³⁴. III. Murad'ın 992/1584'te Karaman Defterdarı Mustafa Efendi'ye yaptırdığı vakıf tahririnde "*Vakf-ı zâviye-i Ali Gâv der- Konya zemîn-i dolâb-ı Ali Gâv fi- sene der- defter-i atik 800. Zemîn-i bâğ der havâlî-yi Selyığar fi sene 55 zırâ'at olunur. Şeh-zâde Sultân Selim sarâyailihâkitdirmüşler.*"³⁵ Şeklinde açıklayıcı bilgiler tespit edilmiştir. Buna göre, Ali Gâv Zaviyesi'nin Konya'daki vakıf arazisi, ekilip dikilen bir avludur. Bunun bir kısmı dolaplı bağdır. Şehzade Cem, valiliği sırasında Alâeddin Köşkü'nde oturmuş, bu arazinin muhtemelen bir kısmını icarla sarayın bahçesi hâline getirmiştir. Daha sonra II. Selim (1566-

³⁰Önge, aynı makale, s. 22.

³¹KŞS, no.104, s.62.

³²Aynı eser, s.910.

³³Önge, aynı makale, s.15.

³⁴387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri(937/1533), I, Ankara1996, s.43.

³⁵Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü Kuyud-i Kadime Arşivi, (TKG.KK.TTd.),no.405, s.11.

1574) Konya valisi iken bu arazi saraya ilhak edilmiştir. Konyalı, kaynağından bahsetmediği bir belgede Ali Gâv Zaviyesi'nin zaviye darlığına meşruta ayrıca altı dönüm vakıf tarladan bahsetmektedir³⁶. Bu altı dönüm arazi, muhtemelen tekkenin önündeki yerdir. Öyle ise önceleri burası çok geniş araziydi. Bir kısmı saraya ilhak edilmiş; bir kısmı ise tekkeye bırakılmıştır. Bir kısmı da XVII. yüzyıl başlarında, Celali isyanlarında şahısların eline geçmiş; bu yüzden 1036/1627 tarihli emr-i şerife göre, vakıf arazinin tamamına, hatta tekkenin giriş yolu üzerine bile evler inşa edilmiştir³⁷. Bu arazinin, merkezin girişimleri sonucu şahıslardan alınarak tekrar vakfa verildiği, belgelerden tespit edilmektedir.

3.1. Hacı Ahmed'in oğlu Abdülkadir Efendi Vakfiyesi

Ali Gâv Tekkesi için daha sonra bir nukud vakfının kurulduğu ve bunun için vakfiye düzenlendiği arşiv kayıtlarından anlaşılmaktadır. Şeyhülislam Sadeddin Efendi'nin kethüdası Abdülkadir oğlu Hacı Ahmed'in oğlu Abdülkadir, 15 Ramazan 1271/1 Haziran 1855'te Ali Gâv'a ait türbe ile bu tekkenin bitişiğinde kabri bulunan Seyyid Ali Kemter Dede'nin kabri için 7500 kuruş vakfetmiştir. Vâkıf Abdülkadir Efendi, vakfiyesine özetle şu şartları koymuştur: 7500 kuruş onu on bir buçuk üzere istirbaha verilecektir. Hasıl olan nemadan Ali Gâv Zaviyesi'nde her sene 10-20 Muharrem arasındaki günlerden birinde, Konya'daki tarikat şeyhleri müritleriyle beraber davet edilecektir. Merasimde mersiye okunacak ve zikir yapılacaktır; aşure pişirilip ikram edilecektir³⁸. Ali Gâv'ın türbesi ile bu türbenin yakınındaki Seyyid Ali Kemter Dede'nin kabri üzerine birer kandil asılacak, bu kandillere yağ satın alınacaktır. Yukarıda söylenenler yapıldıktan sonra artan nema ile Ali Gâv Zaviyesi bitişiğindeki kabristana ihata duvarı yapılacaktır, Ali Kemter Dede'nin kabri ihtiyaç olduğu takdirde onarılacaktır³⁹. Vakfiyede geçen kabristana ihata duvarı yapılması şartının gerçekleşmediği anlaşılmaktadır.

3.2. Hadimli Mehmed Vehbi Efendi Vakfiyesi

Ali Gâv Tekkesi'yle ilgili diğer vakfın 20 Recep 1318/13 Kasım 1900 tarihli vakfiyesi, Hadimli Mehmed Vehbi Efendi'nin, tekkenin arsası üzerine hayırseverlerin yardımları ile yaptırdığı Mahmudiye Medresesi için vakfettiği 1000 kuruşla ilgilidir. Vâkıfın şartlarına göre 1000 kuruş onu on bir buçuktan istirbaha verilecek, hâsıl olan nema dört sehme ayrılacak, iki sehmi dört odalı medresenin tamirine harcanacak, iki sehmi de müderris ile vakfın mütevellisine ücret olarak verilecektir. Fazla gelir olursa fakirlere ve ihtiyaç sahiplerine verilecektir. Medresenin müderrisliği ve tevliyet cihetleri Mehmed Vehbi

³⁶Konyalı, *aynı yer*.

³⁷KŞS, no. 30, s. 11.

³⁸KŞS, no. 104, s. 62.

³⁹Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü, "Ali Gâv ve Mahmudiye Medresesi", Dosya no. 173.

Efendi'nin kendi üstünde olacak, vefatından sonra kendi çocuklarından liyakat sahibi olanlar bu vazifeyi devam ettirecektir⁴⁰.

3.2.1. Hadimli Mehmed Vehbi Efendi (Çelik) (1861- 1949)

Mahmudiye Medresesi'nin ilk ve son müderrisi, Hadimli Mehmed Vehbi Efendi, Hadim'in Kongul köyünde doğmuştur. Babası ulemadan Çelik Hüseyin Efendi'dir⁴¹.

Mehmed Vehbi ilk tahsilini köy mektebinde yaptıktan sonra 1877'de Hadim Medresesi'ne kaydoldu. 1880'de Konya Şirvaniye Medresesi'ne girmiş, 27 yaşında iken 1888'de ders okutup icazet vermeye başlamıştır. Dikkat çeken özverili çalışmaları neticesinde Konya Valisi Ferit Paşa tarafından Mahmudiye Medresesi'ne müderris olarak tayin edildi⁴². 1890'lı yılların sonlarında başlayan Mahmudiye Medresesi müderrisliği 1911'de yenilenmiştir.

Hadimli Mehmed Vehbi Efendi, II. Meşrutiyet'in (1908) ilanından sonra Meclis-i Mebusan'a Konya temsilcisi olarak girdi⁴³. Bu görevi Meclis'in 1911'de dağılmasına kadar devam etti. 1911 sonrası Konya'ya döndükten sonra eğitim ve ilim faaliyetlerine devam etti. "*Hülâsat'ül Beyân fi Tefsîr'il Kur'ân*" isimli 15 ciltlik meşhur tefsirini 1915'in sonunda bitirdi⁴⁴.

Mondros Mütarekesi (30 Ekim 1918) sonrası Milli Kuvvetler lehine faaliyette bulunan ve çevresini de bu faaliyetlere teşvik eden Mehmed Vehbi Efendi, o dönemde Konya Valisi olan ve Milli Mücadele'ye karşı tavır alan Cemal Bey'in şehri terk etmesi için girişimlerde bulundu. 26 Eylül 1919'da ulema, tüccar ve esnaf temsilcileri Müftü Ömer Vehbi Efendi'nin öncülüğünde toplanarak Mehmed Vehbi Efendi'yi oy birliği ile Vali Vekili seçti⁴⁵. Vekilliği İstanbul Hükümeti'nin '*Kuva-i Milliye*' ileri gelenleri ile anlaşarak, Konya'ya Suphi Bey'i vali tayin etmesi ile sona ermiştir⁴⁶.

Vali Vekili Mehmed Vehbi Efendi, ilk icraat olarak şehirdeki İtalyan komutanlarıyla görüşerek asayişin sağlanacağını fakat şehrin işgaline girildiği ve halka zarar verildiği takdirde buna silahla karşılık verileceğini bildirdi. Haksız yere tutuklanıp hapse atılanların ise serbest bırakılmasını sağladı⁴⁷. Onun diğer önemli icraatı ise Konya'da Sivas Kongresi kararlarını uygulaması ve bu çerçevede Anadolu ve Rumeli Müdafa-i Hukuk Şubesi'ni oluşturmasıdır. Milli Mücadele'nin kazanılması için büyük bir efor sarf eden Mehmed Vehbi

⁴⁰KŞS, no. 110, s. 77; no. 133, s. 11.

⁴¹Cemal Kutay, *Kurtuluşun ve Cumhuriyetin Mânevi Mîmarları*, Ankara 1965, s.67.

⁴²Veli Ertan, "*Müellifin Tercüme-i Hâli (1861-1949)*", *Hülâsat'ül Beyân fi Tefsîr'il Kur'an* .I, İstanbul 1966, s.11-12.

⁴³Kutay, *aynı yer*.

⁴⁴Ertan, *aynı yer*.

⁴⁵Kutay, *aynı eser*, s.68.

⁴⁶Ahmet Avanas, *Millî Mücadele'de Konya*, Ankara 1998, s.91.

⁴⁷Avanas, *aynı eser*, s.361.

Efendi 15 Ocak 1920'de düzenlenen Konya Mitingi'nin tertip komitesi içinde yer almış, mitingde halka heyecanlı bir hitapta bulunmuştur⁴⁸.

Meclisi-i Mebusan'a dördüncü dönem Konya Mebusu olarak seçilen Mehmed Vehbi Efendi, 12 Ocak 1920'de toplanıp 18 Mart 1920'de çalışmalarına ara veren Son Osmanlı Mebusan Meclisi'ndeki beş Konya Mebusu'ndan biri olmuştur. Burada da aktif siyasi faaliyetlerin içinde olan Mehmed Vehbi Efendi, Padişah Vahdettin'le görüşen, Meclis heyeti içinde yer almıştır. Padişah'ı Milli Mücadele fikrine ikna etmeye çalışmış, fakat onun gönülsüz tavırları karşısında sinirlenerek çıkışta arkadaşlarına Padişah'ın akıbetinin fena olacağını söylemiştir⁴⁹.

Büyük Millet Meclisi'nin 23 Nisan 1920'de açılmasından sonra Meclis'e Konya Mebusu olarak katılan ve son Şer'iyeye ve Evkaf Vekilleri'nden⁵⁰ olan Mehmed Vehbi Efendi, Birinci Meclis'in feslinden sonra bir daha meclise girmemiştir⁵¹.

Milli Mücadele'deki ve siyasetteki faaliyetleri kadar kalemi de aktif olan Mehmed Vehbi Efendi'nin bir takım eserleri mevcuttur.

Eserleri

- 1- *Hülâsat'ül Beyân fi Tefsîr'il Kur'an*(15 Cilt, basılmıştır.)
- 2- *Akâid-i Hayrîye*(Arapça ve Türkçe basılmıştır.)
- 3- *Ahkâm-ı Kur'âniye*(500 sayfa, basılmıştır.)
- 4- *Sahîh-i Buhârî- Tecrîd-i Sarîh*(9 Cilt, basılmıştır.)
- 5- *Siyasî Hatıralar* (basılmamıştır) ⁵².

Konya'da vefat etmiş ve Musalla Kabristanı'na defnedilmiştir⁵³.

3.2.2. Mahmudiye Medresesi

Bektaşiliğin yasaklanmasından çok sonra, Ali Gâv Tekkesi'nin bitişiğinde, muhtemelen 1317/1901'den önce "Mahmudiye" adı verilen dört hücreli bir medrese inşa edilmiştir⁵⁴. Bu sırada Konya Valisi, Avlunyalı Ferit Paşa'ydı. Fonksiyonunu kaybetmeye başlayan tekkeyi eski Konya Mebusu Hadimli Mehmed Vehbi Efendi'ye (1861-1949) vermiş, o da hayırseverlerin yardımıyla buraya dört odalı medrese yaptırmıştır⁵⁵.

⁴⁸Caner Arabacı, *Millî Mücadele Dönemi Konya Öğretmenleri*, Konya 1991, s. 86-87.

⁴⁹Nitekim Milli Mücadele kazanıldıktan sonra Sultan Vahdettin'in tahttan indirilme fetvasını 1 Kasım 1922'de Şer'iyeye ve Evkaf Vekili olarak kendisi vermiştir. Bk. Kutay, *aynı yer*.

⁵⁰Remzi Ateşyürek, "Mehmed Vehbi Efendi", *DİA*, XXVIII, Ankara 2003, s. 540.

⁵¹Arabacı, *aynı eser*, s.330.

⁵²Ertan, *aynı eser*, s.15.

⁵³Numan Hadimioğlu, *Hadim ve Hadimliler Bibliyografyası*, I, Ankara 1983, s.158.

⁵⁴KŞS, no. 110, s. 77-78.

⁵⁵KŞS, no. 133. s. 11.

Konya Valisi Mehmed Ferit Paşa tarafından 1901 yılında yaptırılan tamir kitabesinden bir onarım geçirdiği anlaşılmaktadır. Üç satırdan oluşan ve talik harflerle dikdörtgen şekilli mermer levhaya işlenen kitabede:

- 1- *“Sâye’i ’ömr-i envâye’-i Hazreti hilâfetpenâhideValî’-i vilâyet devletlû,*
 - 2- *Mehmed Ferit Paşa hazretlerinin âsâr-ı edîde-i muvaffakîyetlerinden,*
 - 3- *Biri de mükemmelen ta’mir ve ihayâ olunan işbu Mahmûdiye Medresesidir.”*
- 1317 R./1319 H. ifadeleri yer almıştır.

Yılmaz Önge başkanlığında Vakıflar Genel Müdürlüğünce 1965 yılında kazı yapılmış; ayakta bulunan türbe ve mescit dışında eski binanın izlerinden hareketle yeni bölümler ortaya çıkarılmıştır. En önemlisi, şimdikinden farklı olarak orijinal yapıda kubbeli bir iç avlusunun bulunduğu tespit edilmiş olmasıdır. Hafriyat sırasında *“firuze renkli ve sekiz köşeli çini kaplama bakiyeleri”* ile bir *“Selçuklu kandili”* nin bulunması, yapıyla ilgili birçok bilinmeyene açıklık getirmiştir.

Bu kazıdan sonra burada 1966, 1983, 1996, 2009 yıllarında Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından tekrar onarım yaptırılmıştır. 30.06.2009 yılında yürütülen kazı çalışmasında da evâni ve kâşi olmak üzere çini buluntularına rastlanmıştır. Mahmudiye Medresesi'nin restorasyon ve rekonstrüksiyon çözümlemesinde Konya ve Anadolu'daki diğer medreselerden yararlanılmıştır. Plan olarak aynı özellikleri gösteren kapalı avlulu, kubbesi ayaklara oturan medreselerden Afyon İli Sincan İlçesi'ndeki Boyalıköy Medresesi, Isparta Atabey Ertokuş Medresesi ve Konya Karatay Medresesi bu hususta öne çıkan medreselerdir. 12.03.2102 tarihinde Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından başlatılan restorasyon çalışması 14.07.2013 tarihinde tamamlanmış böylece yapının büyük bir kısmı eski izlerinden hareketle yeniden inşa edilmiştir⁵⁶.

Medrese; Cumhuriyetin ilk yıllarında çocuk kütüphanesine dönüştürülmüş, restorasyon çalışmaları sonrasında kültür ve sanat derneklerine kiraya verilmiştir. Hâlen Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından eğitim, kültür ve sanat merkezi olarak kullanılmaktadır.

3.2.3. Hadimli Mehmed Vehbi Efendi Vakfiyesi (Transkripsiyon)

Ali GâvTekyesi derûnundaki vakf arsa üzerine inşâ' olunan medresenin vakfiyesi

1-Elhadülillah'illezi e'izz-i havâss-ı 'ibâdehûbi-sarfiemvâlihîm ilâ-envâ'î'l-hayrât ve i'ânihîm'alâ-iktisâbiesnâfimuhâmedve'l- cevâzve's- selâtüve's-selâmü'alâ-Resûlihî

⁵⁶Konya Büyükşehir Belediyesi, İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı Arşivi , aynı dosya.

2-Muhammedün hayrât-ıberiyât ve 'alââlihî ve ashâbihî ilâ- yevmi yestetillî'l- mer'i tahte's-sadakât. Ammâba'dü işbu vakfiye-i celilihü's-şân ve cerîde-i bedî'ü'l- 'unvânıntahrîr ve inşâ'

3- ve tastîr ve imlâsına bâ'is ve bâdî oldur ki merkez-i vilâyet olan medîne-i Konya'da Tercümân Mahallesi sükkânından ve 'ulemâdan Hadimli Mehmed Fehmi Efendi ibn Hüseyin Efendi

4-meclis-i şer'-i şerîf-i Ahmedî ve mahfil-i dîn-i münîf-i Muhammedî'de zikri âtî vakfiyyeyi li-eclî't-tescîlve'l-itmâm emrû'l-vakf mütevellî nasb ve ta'yîn eylediği Çerkes-zâde

5-Hâcî Mehmed Halis Efendi ibn Hâcî Mustafa Efendi mahzarında ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'üdü; Konya'da vâkî Ali Gâv Tekyesiderünündaki

6-vakf arsa üzerine bu kerre ashâb-ı hayrâtını'âne ve nusretiyle binâ' ve inşâ' ve Mahmûdiyye Medresesi nâmıylatevsîm eylediğim dört bâb hücre ile atyeb mâl ve enfes menâlimden

7-ifrâz ve kemâl-i imtiyâz ile mümtâz eylediğim nakd-i râyicü'l-vakt bin gurûşvakf-ı sahîh-i şer'imüebbed ve habs-i sarîh-i mer'imuhalled ile vakf ve habsidüb

8-şöyle şart ve ta'yîn eyledim ki meblağ-ı mezbûr bin guruşikefil-i melî ve rehn-i kavîveyâhûd ikisinden biri ile onu onbir buçuk hisâbıyla bâ-yedi mütevellî'alâ-vechî'l-helâl

9-irbâh ve i'mâl olunup hâsıl olan nemâsı dört sehmi'tibâr olunarak iki sehmi sâlifü'z-zikr dört bâb hücrâtında'mîr ve terhîmine ve birer sehmden iki sehmi dahî

10-medrese-i mezkûrede müderris ve vakf-ı mezkûrda mütevellî olanlara vazife virilüb ve ben lâbis-i hayâtdamüste'âr oldukça mârû'l-beyân müderrislik ve tevliyet cihetlerine kendim

11-mutasarrıf olubvefâtımdan sonra evlâd-ı zükûrumuneslah ve a'lemî ve evlâd ve evlâd-ı zükûrumuneslâh ve erşedibatnenba'debatnin ve neslenba'deneslen mutasarrıf olalar.

12-ve ba'de'l-inkirâz tevliyet ve müderrislik rey-i hâkimle ehl ve erbâbınatevcîh oluna ve mezkûr dört bâb hücrede talebe-i 'ulûmsâkinolub hilâf-ı şer'-i şerîf bir hâlde

13-tedeyyün etmedikçe âhere olunmaya ve mürûr-ı zamân ve kürûr-ı a'vâm ile bî'l-cümle şerâ'it-i mezkûreyeri'âyet-i müte'addide olursa bî'l-cümle menâfi'-i vakf mutlak fukarâ-yımüslimîne sarf oluna.

14-ve vakf-ı mezkûrumun tebdîl ve tağyiri ve taklîl ve tekebbürimerretenba'deuhrâ yed-i meşihatda olup vefâtımdan sonra bâb-ı tağyirmünsedd ola deyüta'yîn-i şurût ve tebeyyün-i kuyûd birle

15-hucurât meblağ-ı mezbûrîfârigan'ani's-şevâgilmütevellî-yimûmâ-ileyheteslîm ve ol dahîvakfıyyet üzere tesellüm ve kabz ve sâ'irevkâfmütevellîlerimisillü tasarruf eyledi didikteğibbe't-tasdîkî's-

16-şer'iemr-i vakftamâm ve hâl-i teslîm-iencâmbulmuşikenmütevellî-yimûmâ-ileyh li-eclî'l- istihkâm vakf-ı mezkûrdan rucû' ve hucurât ve meblâğ-ı mezbûrike'l- evvel milkineistirdâda

17-şurû' ve mütevellî-yimûmâ-ileyhdahi redd ve teslîmdenimtinâ' birle hükm-i hâkîm ve illâ -cânib-i vakfu'l-lâhite'âlâbi-sıdkıhîve's-savâb huzurunda kemâhüve'l-mestûr ve fi'l-kütübî'l-

18- fıkhiyyemüterâfi'ât ve her biri münîkâsınca?fasl ve hüccete tâlibân olduklarında hâkîm-i mûmâ-ileyh (boşluk var)el-cârîbeyne'l- e'immetü'l- eslâf 'alâkavlihî men-yerâh

19-evvelenvakf-ı mezkûrun sıhhat veşerî'ata ve sâniyenşurût ve cevâzınahükm-i sahîh-i şer'î ve vakf-ı sarîh-i mer'üdübmin-ba'dnakzın mecâl-imuhâl oldu. Femen

20-beddelehûba'demâ-semi'ahûfe-innemâismühû'ale'l lezîneyübeddilûnehûinnallâhe semî'ün'alîm ve ecrü'l - vâkıfı 'ale'llâhî'l-hayyî'l-cevâdî'l- kerîm cerâ zâlike ve hurrîre fi'l -yevmî'l- 'işrîn min- şehri

21- Recebî'l- ferd li-sene semân 'aşere ve selâse mî'e ve elf.

22- Ketebehü Şerîf ibnAhmedRüşdi Efendi ibnHâcî Şâkir Efendi,

23- Mübâşir Mansur Ağa ibn İbrahim bin Süleyman Ağa ibn Hüseyin,

Muhzır Mehmed Ağa

vegayrihim⁵⁷.

⁵⁷VAD, no.2181,s.134.

3.2.4. Hadimli Mehmed Vehbi Efendi Vakfiyesi (Metin)

علم کا دیکھ کر درستی دیکھو اور نہ انت انت اندہ مدد سزا دیکھو

الحمد لله الذي اعظم نعمه على عباده برفقته وكرمه في افاضته على خلقه واصنافه من طينته والصلوة والسلام على محمد
 محمد خير البرية وعلى اله واصحابه اجمعين بسخط الرضا تحت اهدائه امانه فهو ثقة جليل شامه وجملة بديع العوالم خزان
 رطبه وادبا سنه بخته وادب الوكره وكره وادب الاله صفة فقهه ثمه ثمه ثمه ثمه ثمه ثمه ثمه ثمه ثمه ثمه ثمه ثمه ثمه
 محاسن ثمه
 صفة ثمه
 وقف عهده وادب بركه العاقبة فهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام
 اخذ له وكما انما لم يخافه الا في وقت بل عفاه وقف صبيح سوي مؤبده وصبر على رعي محله ايام وقف جسد ايد سب
 سوي شرط ولقبه ابلدك مبلغ بركه سب عفاه كفن على وقفه فوس وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام
 ارباع واما في الوصية فهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام
 مدد ثمه
 منصف ارباع وادفا فهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام
 ولعل الاخر كفن الوصية ومدد لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام
 ندية اتمه
 ووقف مدد لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام
 حجت مبلغ مرور فاقا عن اسوق من مدد لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام
 اسعى اوقف جمع وصال جمع اتمه اتمه اتمه اتمه اتمه اتمه اتمه اتمه اتمه اتمه اتمه اتمه اتمه اتمه اتمه اتمه اتمه
 شروع وقف من لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام
 انصافه ثمه
 اولا وقف مدد لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام
 يد لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام
 رجهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام وهدى لهام

بمهر معلوم خاتم ابراهيم
 محمد محمد افندي صاحب
 وقف

4. Sonuç

Tasavvuf ehlinin barındıkları, ibadet ve sohbet yaptıkları yer manasına gelen tekkeler, “*dergâh, âsitâne, hânkah, zâviye*” sözcükleri ile de ifade edilmiştir. Tekkeyapılarının büyüklüğü tarikatlara göre değişmekte olup tek bir mekândan oluşan tekkelerin yanı sıra, geniş alana yayılmış birçok yapıyı barındıran külliye görünümlü tekkeler de vardı. Türk eğitiminde önemli yerleri olan tekkeler dinî ve tasavvufi bilgilerin verildiği ve pratikte uygulamasının yapıldığı bir çeşit halk eğitim merkezleri ve okul durumundaydı. Buralarda, medreseye devam etme imkânı bulamamış ileri yaştaki insanlara ahlaki, dinî, kültürel bilgiler veriliyordu.

Ali GâvTekkesiFerhuniye Mahallesi’nde, Alâeddin Tepesi ve Karatay Medresesi’nin kuzeyinde bulunmaktadır. Ali GâvTekkesi günümüzde SultaşahCaddesi, Ali GâvSokak’ta Selçuklu AtatürkAnadolu Lisesi’nin bahçe duvarına bitişik bir durumdadır. Çeşitli restorasyonlar geçirerek günümüze kadar gelebilmiştir.

Yapılan kazı ve araştırmalar yapının XII.-XIII. yy. Selçuklu eseri olduğunu göstermiştir. Tekkeye adı verilen Ali Gâv’ın bu kurumun banisi olabileceği gibi, burada şeyhlik etmiş birisi de olabileceği muhtemeldir. Önceki dönemlerde Bektaşilere ait olan bu tekke ilerleyen süreçte Mevlevilere tahsis edilmiştir.

Ağırlıklı olarak taş malzemenin kullanıldığını görülen bu tasavvuf yapısında duvarlar kaba yontu taşla örülmüştür. Duvarların köşelerine düzgün kesme taşlar yerleştirilmiştir. Avlu zemini taşla kaplanmıştır. Kubbe ve tonoz örtüsünde tuğla malzeme kullanılmıştır. Ali GâvTekkesi türbe, mescit, aş evi, hazire gibi müstemilattan oluşuyordu. Muhtemelen 1317/1899’dan önce “*Mahmudiye*” adı verilen dört hücreli bir medrese inşa edilmiştir. HadimliMehmed Vehbi Efendi 20 Recep 1318/13 Kasım 1900’de bir vakfiye düzenleterek buraya 1000 kuruş vakfetmiş; beratsız olarak müderrislik yapmakta iken 17 Zilhicce 1329/9 Aralık 1911 tarihinde bir beratla müderris olarak resmen atanmıştır.

Osmanlılar Dönemi’nde çeşitli onarımlar geçirdiğini bildiğimiz yapı,1965’te yapılan kazılardan sonra burada 1966, 1983, 1996, 2009 yıllarında Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından tekrar onarıma tabi tutulmuştur. Son restorasyon çalışması Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından 2013 tarihinde tamamlanmış böylece yapının büyük bir kısmı eski izlerinden hareketle yeniden inşa edilmiştir.

6. Kaynaklar

I.Arşiv Belgeleri

1.Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi (VAD)

no.105,173, 553,603,948, 954, 2181, 4115.

2. Konya Şer'îye Sicilleri (KŞS)

no. 7, 19, 30, 33, 39, 43, 55, 58, 59, 60, 62, 68, 104,110, 133, 262.

3. Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü Kuyud-ı Kadime Arşivi

TKG.KK.TTd.405

4. Konya Vakıflar Bölge Müdürlüğü Arşivi

"Ali Gâv ve Mahmudiye Medresesi", Dosya no. 173.

5. Konya Büyükşehir Belediyesi Arşivi

"Ali Gâv Tekkesi ve Medresesi Dosyası", Dosya no.123.

6. 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman ve Rûm Defteri, (937/1533), I, Ankara 1996

II. Araştırma ve İnceleme Eserleri

ARABACI, C., 1998, "Osmanlı Dönemi Konya Medreseleri 1900-1924", Konya.

-----, 1991, "Millî Mücadele Dönemi Konya Öğretmenleri", Konya.

ATEŞYÜREK, R., 2003, "Mehmed Vehbi Efendi", DİA, XXVIII, Ankara, s 540-541.

AVANAS, A., 1998, Millî Mücadele'de Konya, Ankara.

KUTAY, C., 1965, Kurtuluşun ve Cumhuriyetin Mânevî Mîmarları, Ankara.

ERTAN, V., 1966, "Müellifin Tercüme-i Hâli", Hülâsa'ül Beyân fî tefsîr'il Kur'ân I, İstanbul.

HADİMİOĞLU, N., 1983, "Hadim ve Hadimliler Bibliyografyası", I, Ankara.

KONYALI, İ. H., 1964, "Âbideleri ve Kitabeleri ile Konya Tarihi", Konya.

KÜÇÜKDAĞ, Y., 2010, "Türk Aleviliği Araştırmaları", Konya.

-----, "Konya'nın Kırk Tekkesi", s.16 (Baskıda).

-----, 2008, "Konya Alâeddin Darüşşifası", Konya.

MADEN, F., 2013, "Bektaşî Tekkeleri'nin Kapatılması (1826) ve Bektaşîliğin Yasaklı Yıllar", Ankara.

OCAK, A. Y., 1978, "Zâviyeler", VD, S. 12, s. 247-268.

-----, S. Farûkî, "Zâviye", İA, XIII, s. 468-476.

-----, 1993, "Bektaşîlik", DİA, V. İstanbul, s 375-379.

ULUDAĞ, S., 2014, "Osmanlı Toplumunda Tasavvuf ve Sufiler", Ankara.

ÖNDER, M., 1971, "Mevlâna Şehri Konya", Ankara.

ÖNGE, Y., 1967, "Konya'da Ali Gâv Zâviyesi ve Türbesi", *Önasya Dergisi*, III/28, s. 15-16, 22.

PAKALIN, M. Z., 1993, "Dergâh", *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü* I., İstanbul, s. 425-426.

SÖZEN, M., 1992, "Anadolu Medreseleri Selçuklular ve Beylikler Devri, II, İstanbul.

ÜNVER, S., 1967, "Yetmiş Yıl Önce Konya", *Belleten*, XXXI/122, s.201-220.

Ali Gâv Medresesi ve eski bir görünüşü (İ. H. Konyalı'dan)

Ali Gâv Tekkesi'nin günümüzdeki durumu

Tamir kitabesi

Ali Kemter Dede mezarı